

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

קרא א מיי שם ה' ה':
קרא ב טושיע א"ח סי'
קע סי':
ג נטושיע א"ח סי' נג
סעיף טו':
קב ד ה טושיע א"ח סי'
קע סעי' ח:
קבא ו ז מיי פ"ט מהל'
ק"פ ה' ו':

רבינו הגאון

יכול יתא נאכל בשתי
חבורות ת"ל יאכל.
ואמרין במאי פליגי רבי
יהודה סבר יש אם למסורת
יאכל כתיב בבית אחד יש
רשות לאוכל לאוכלו
ולאוכל קא מוהיר רחמנא
שלא יאכל איתו אלא
במקום אחד בלבד ולא
בשני מקומות. ורבי שמעון
סבר יש אם למקרא יאכל
קוראים על הפסח קא
מזהר רחמנא להאכל
בחבורה אחת ולא בשתי
חבורות אבל חבורה אחת
בשני מקומות רשאית.
וקיימא לן כרבי יהודה
ודגון סתמא כותיה. ונפצה
מחיצה ביניהם ונתפרדו
הצמץ להר, והצמץ להר
נעשו כשתי חבורות בפסח
אחד. וכן אם היו שתי
חבורות כל אחת בפסח
שלה נסתלקה מחיצה
מביניהם ונתערבו כאילו
באו אלו לתוך אלו ואלו
לתוך אלו. ופשוטות הן.
הכלה הופכת את פניה
ואוכלת. פי' מפני שהיא
בושה לאוכל. רב הונא
כדאיקלע לבי רב נחמן בר
יצחק אמרו ליה מה שמך,
אמר להו רב הונא. פי'
נסמכתי בישיבה להקרות
רב. ובוה השם אני ירום,
לפיכך אמר בעל השם אנא
כלומר סמוך בישיבה אמר
וכו'. ענינו מסרבין לקטן
ואין מסרבין לגדול. כל מה
שאוטר לך בעל הבית
עשה. והשוותה כוסו בבת
אחת היו זה גרגרן אלו
כולם דברים פשוטים הן.
אמר רב הונא בני חבורה
נכנסין אפילו בשלישה
ויוצאין אפי' באחד כו'. פי'
בני חבורה שנמנו על
הפסח ובאו מקצת מהן
בעת שדרך בני אדם להכנס
ולאכול הפסח ושגרו
הדיאלה, פי' דיאלה כגון
השמש שהוא השמש
שלהן וחפש אחריהם אחרי
הנשאים מבני חבורה ולא
מצאם, אפי' אם לא
ובאו אלא שלשה בלבד,
אוכלין את הפסח ההוא,
ואין עליהן להתמין להם
עני שיבואו כיון שנתאחו
לבוא מדרך בני אדם כולם.
אבל פחות משלישה לא
יאכלו אלא ימתנו עד
שיבואו שאר בני החבורה
הזו הנכנסין. אבל אם
היו מקובצין כולן וראו
מקצתן למקצתן ויצאו
ונתאחו יתר מן השיעור
שאמרנו, והדר בא דיאלה
ולא מצאם. אפילו לא
נשאר מכל בני חבורה אלא
אחד, כגון שהיו שם כולם
וראו זה את זה ויצאו אוכלין

ומר סבר יש אם למקרא. וא"ת והא שמעין ליה לרבי שמעון
בפ"ק דקדושין (דף יח.) דלית ליה יש אם למקרא ולמסורת
דריש צנודו זה צנודו זה דאין אדם מוכר את צמו לשפחות אחר
אישות ולא ה' אלאישות אחר שפחות י"ל דהתם לא סמרי אהדי ויכול
לדרוש שניהם אצל הכא דליכא
למידעש אלא חד דריש מקרא וכן
בפ"ק דסנהדרין (דף ד.) והא דלמיר
לעיל (דף פה.) המוליא צמר פסח
מחצורה לחצורה הרי הוא בלא תעשה
אחי אפילו למאן דלמיר פסח נאכל
כל חצורה חלקה אסור להוליא חלק
חצורה זו לחצורה אחרת:

ה' הבל"ה הופכת פניה. איצטרין
לשמעין דלא חשדין
כשתי מקומות אע"פ שאכלה מקצת
סעודה בלא הפיכת פניה אי נמי
קמ"ל דחייבת להפוך פניה כדלמיר
צגמרא כלה תמן:
אין מסרבין לגדול. אמאי דימיצי
אפוריא לא שייך למימר משום
דאין מסרבין דשיבת פוריא דבר
גסות ושכרה הוא ולא היה לו לישב
אי לאו משום כל מה שאמר בעל
הבית עשה: (א) **נבנבסין בני בוי.**
פירש ר"ח חצורה שנמנו על הפסח
וצאו מקצת מהן צעת שדרך בני
לדם לאכול ושגרו הדיאלה פי' שמש
למשפ אחריהם ולא מנאן אס
נתקצצו רק שלשה אוכלין את הפסח
ואין עליהן להמתין עד שיבואו
כולם אצל פחות משלשה לא אכל
אס היו מקובצים יחד ויאלו ומתאחרו
והדר צבו דיאלה ולא מנאן אפילו
להמתין כיון שהיו שם ואלו:
אמר רבינא ונתתן דמים.
האוכל פסח ולית הלכתא
כוותיה והני"מ דעל צעידנא דעיילי
אינשי והדר צבו דיאלה:

הדרך עלך ביצד צולין

יכול יהא נאכל בשתי חבורות ת"ל בבית
אחד יאכל במאי קמיפלגי רבי יהודה סבר יש
אם למסורת ור' שמעון סבר (ב) יש אם למקרא
היו יושבין ונפרסה מחיצה ביניהם לדברי
האומר פסח נאכל בשתי חבורות אוכלין
לדברי האומר אין הפסח נאכל בשתי
חבורות אין אוכלין היו יושבין ונסתלקה
מחיצה ביניהן לדברי האומר האוכל אוכל
בשני מקומות אוכלין לדברי האומר אין
האוכל אוכל בשני מקומות אין אוכלין יתיב
רב כהנא קא פשיט ליה מפשטא א"ל רב אשי
לרב כהנא ותיבעי לך איבעיא סילוק מחיצה
ועשיית מחיצה מי הוי כב' מקומות וכב'
חבורות דמי או לא *תיקו: הכלה הופכת את
פניה וכו': מ"ט א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן
מפני שהיא בושה רב הונא בריה דרב גתן
איקלע לבי רב גחמן בר יצחק אמרו ליה
מה שמך אמר להו רב הונא אמרו ניתב מר
אפוריא יתיב יתבו ליה כסא קבליה בחד
זימנא ושתייה בתרי זימני (ג) ולא אהדר אפיה
אמרו ליה מ"ט קרית לך רב הונא אמר להו
בעל השם אני מ"ט כי אמרו לך ניתב
אפוריא יתבת אמר להו ככל מה שיאמר לך
בעל הבית עשה (ד) (חוץ מצא) מאי טעמא
כי יהבי לך כסא קבלת בחד זימנא אמר
להו מסרבין לקטן *ואין מסרבין לגדול מ"ט
אשתיתיה בתרי זימני אמר להו (ה) דתניא
יהשותה כוסו בבת אחת הרי זה גרגרן שנים
דרך ארץ שלשה מוגסי הרוח מאי טעמא לא
אהדרת אפך אמר להו כלה הופכת פניה
תנן (ו) ר' ישמעאל ברבי יוסי איקלע לבי רבי
שמעון ברבי יוסי בן לקוניא יהבו ליה כסא
קבליה בחד זימנא ושתייה בחד זימנא
אמרי ליה לא סבר לה מר השותה כוסו בבת אחת הרי זה גרגרן אמר להו
הלא אמרי בכוסך קטן וייגך מתוך וכריסי רחבה אמר רב הונא (ז) בני חבורה
נכנסין בשלישה ויוצאין אפילו באחד אמר רבה יהוא דעייל בעידנא דרגילי
למיעל והוא דרגש בהו דיאלה אמר רבינא ונתתן שבר דמים וצריך האחרון
להוסיף דמים ולית הלכתא כוותיה:

הדרך עלך ביצד צולין

שיפצרו צו: ושטייה צמרי זימני. הפסיק צו: ולא אהדר אפיה. לצד אחר אלא שמה לעיניה: **צעל השם אגא.** מקטנותי כך קוראין לי
רב הונא: מ"ט כי אמרי לך סיב אפוריא איטיב. ולא ישבת על גבי קרקע ולא על גבי ספסל ולהכי צעו ליה שלא היה מנהגם כך
ותמיהא להו: כל מה שאמר לך בעל הבית עשה. מתניתא היא בנסכת דרך ארץ (בפרק זן עזאי) (ד"א רבה פ"ה): **מסרבין לקטן.** מלקבל
דבריו עד שיפצרו צו: ואין מסרבין לגדול. שכן במלכים שאמרו לאצרהם כן תעשה (בבבבב) (ב) ולא סירצו צו וללוט אמרו כי צרחו
לנין עד ויפצרו צם מאל (שם יט): **כלה הופכת פניה סגן.** ואין דרך האיש להפוך פניו: רבי ישמעאל צר רבי יוסי כריסו רחבה הואי
כדאמרין בהשוכר את הפועלים (ב"מ דף פד.) **צני חצורה.** לאו בפסח קאי: **צני חצורה.** שמש המשמש בצעודתו נכנסין בשלישה להסב
ואס צא ימיד או שנים והסבו אין על השמש לשמש עלייהו: ויוצאין באחד אחד. כל מי שסיים אכילתו קודם אס צא לצאת יאל ואע"פ שקשה
לשמש לשרת היחידים הנשארין: והוא דעיילי צעידנא דעיילי אינשי. שאין האחרון מאריך יותר משעת סעודת האחרים וגם צניסתן לא
ימירו להסב כדי לאחר השמש עד זמן גמר שעת סעודה: והוא דרגש צבו דיאלה. שהודיעו לשמש שזה דרכן לצאת אחד אחד לפי שטורח
הוא לו לשמש היחידים: ולרין האחרון להוסיף דמים. לשמש:

הדרך עלך ביצד צולין

יכול יהא. עיקרו של פסח נאכל בשתי חבורות: **ס"ל צבית אחד יאכל.**
וקצנר יש אם למקרא. יאכל הפסח קאי ולא אגברי כלומר עיקר
תחלת אכילתו תהא בחצורה אחת ולא יתחלק לשתי חבורות אכל
צבית אי צעי קאי מהכא ואזיל ואזיל הכא דלא קפיד רחמנא אלא
אעיקר תחלת אכילה מדקרינן יאכל
אפסח ולא יאכל אגבצא. ואני שמעתי
חילוף ר' יהודה סבר יש אם למקרא
צבית אחד ולא צני מקומות ור"ש
סבר יש אם למסורת שמסר לוונקלוס
הגר בחצורה חדא יתאכל אצל אשני
מקומות לא קפיד וקשה לי לאומרו
דלא שמעתי מסורת כזה מעולם ועוד
דקיימא לן דר' שמעון יש אם למקרא
ס"ל צשמעתא קמייתא דסנהדרין(י)
ועוד לישנא דצביתא דייקא כותי
דגצי חצורות נקט פסח נאכל ולא
נקט שתי חצורות אוכלין אותו וגצי
מקומות נקט האוכל אוכל ולא נקט
פסח נאכל הלכך כי דרשינן צבית
אחד יאכל צמקא אפסח שמעתי
למעוטי חצורות וכי דרשינן יאכל
אגברי משמע למעוטי מקומות:

ונפרסה מחיצה צינין גרסינן. היו
יושבין חצורה אחת ואוכלין פסח אחד
ונפרסה מחיצה צינין ועשאו שני
חצורות לדברי האומר פסח נאכל
בשתי חצורות גומרין אכילתן ואע"ג
דמאן דלית ליה פסח נאכל צבתי
חצורות אוסר לאדען לאכול צבתי
מקומות הכא לא נעשה לכל חצורה
וחצורה מקומס ממקום אחר שהרי
אינו רואה אורח שלא ראה עד עכשו
ואין כאן מקום חדש: היו יושבין
צ' חצורות צבתי צמים ואכלו שם
פסחיהם ונסתלקה המחיצה יש כאן
אורח חדש ונעשה לכל חצורה במקום
אחר והווי ליה כאוכלים במקום
הראשון וצבתי הלכך לדברי האומר
אין האוכל אוכל צבתי מקומות אין
אוכלים: פשיט ליה מפשט. אומרה
לשמעה זו פשוטה ומפורשת כמו
שאמרנו שעשיית מחיצה עושה אותן
שתי חצורות וסילוק מחיצה עושה
אותן שני מקומות ולא מספקא ליה
זה מנדי: מ"ע. למה לה להפוך
פניה ומאי אורחה צבתי: מפני שהיא
צושה. לאכול לעיני האנשים על ידי
שמסתכלין זה: יטיב. ומטה מקום
הסב חצובין היא והקטנים יושבין
על גבי ספסלין וניהג עצמו בחשיבות:
קצליה צמד זימנא. ולא סריב עד

(א) סנהדרין ד. (ב) סנהדרין ד. (ג) סנהדרין ד. (ד) סנהדרין ד.
קדושין יח: (ט) סנהדרין ד. (ז) סנהדרין ד.
מוספות צבורות מד: ד"ה
ואין. (א) המג"א סמן
ק"ע ס"ק יו"ד העתיק
חוץ מאלו וכו' פי' על זה
צבתי וצבתי וצבתי וצבתי
ע"ש וכו' הש"ה צבתי
האומות את ק' דף
י"ח ע"ב צבתי וצבתי וצבתי
הכמה ע"ש דגרסאם חוץ
מאלו ע"ש צבתי וצבתי וצבתי
(ד) [מס' ד"א רבה רפ"ז
ושם א"תא כשהוא דבר
כשרות] (ה) [שם] צבתי
כה: (ו) [בפרק ערך דיל
מפלה פי' גיורא זו באריות
ע"ש] (ז) [דף ד. ג. ח. ט.]
ולא נשפחות אחר שפחות
ר"מ] (ט) [שידך לע"א
צמשה].

הגהות הב"ח

(א) תוספות ד"ה ננסין
וד"ה אמר הד"ס:

גלוין הש"ס

בגמרא רבי ישמעאל ברבי
יצחק בירושלמי פ"ג
למעשרו יתא ר"א צ"ג:

מוסף רש"י

ת"ל בבית אחד יאכל.
ומתרגמין בחצורה חדא
יתאכל (לעיל חא). יש אם
למסורת. כמה שמסרה
כמה של מינה למשה או
לכין לנורסה ולא לפי
המקרא (סוכת ז) לו:
כמה שמתן משה ומסר
כפסח מורה ליתאכל היא
האס והיעקר, ולא כמו
שהוא נקרא (סוכה ז).
יש אם למקרא. צמר
קרייה חולצין דהיא עיקר
הדרין עלך ביצד צולין

מוסף תוספות

א. לשפחות אחר שפחות.
מוס' שאנן. וינרסת
מהר"ס.

ואמר רבינא ונתתן דמים האוכל הפסח, ולית הלכתא כוותיה. והני מילי דעל באידנא דעיילי אינשי כרבה והדר בהו דיאלה.
הדרך עלך ביצד צולין

א) לקמן פט. ט) כחובת
 ע"ש, א) ס"ח כתיב
 ד) קדושין מט: סנהדרין
 כד; ט) כ"ב ז; ו) ו' כ"ב
 ט) ו' מלכין; ט) כ"ב
 ד; ט) הכירה; ו) ודרש
 מני למילת' דהושע כ"ל
 כש"ל; ט) והושע, א) ושעיה
 א) עמוס א - כימי עוה"ה
 מיכה א - כימי יום
 אמו יחזקיהו;

תורה אור השלם

- אני חוקה וישרי
 בפגודות אין לה מה נעשה
 בענין פמוצאת שלום:
 שיר השירים ח י
- והיה ביום ההוא נאם
 תיקראי אשיל ולא
 תיקראי לי עוד בעלי:
 הושע ב יח
- אחות לנו קטנה
 וישרים אין לה מה נעשה
 לאחתנו ביום שקבר
 אה: שיר השירים ח ח
- אשר בנינו כנטיעים
 מנדלים: בעעוריהם
 בנותינו קויות מחטבות
 תבנית היכל:

- תהלים קמ"ד יב
 ויבא יגן עליהם
 ואכלו ויבשו אבני קלע
 וישתו המו כמו יין וקלאו
 בפזוק קויות מזבת:
 ודריה טו
- מזמור מלאים מפיקים
 מון אל זן צאננה
 מאליפות: מרבות
 בחוצותיה:

- תהלים קמ"ד יג
 דבר יי אשר היה אל
 הושע בן בארי בימי
 עזיה יותם אחו יחזקיה
 מלכי יהודה ובימי
 קרבנם בן יואש מלך
 ישראל:
 הושע א א
- תחלת דבר יי בהושע
 קח לך אשת זנונים וילדי
 זנונים כי זנה תהיה
 הארץ מאחרי יי:
 הושע א ב
- וילך ויחך את גמר
 ברת דבקים ותהר ותלך
 לו בן:
 הושע א ג

מוסף תוספות

א. דשמא כיון שכבר
 הגירה שבחה שמא לא
 תלך עכשיו בבית אביה.
 מוס' שאין ב' שלא
 הגירה שבחה עדיין. טס.

האשה פרק שמיני פסחים

פז.

עין משפט
 נר מצוה

א א מ"י פ"ב מהל' ק"פ
 הלכה י"א:
 ב ב שס הלכה י"ב:
 ג ג שס הלכה י"ג:
 ד ד שס הלכה י"ד:

מוסף רש"י

זו עילם שזכתה ללמוד
 ולא זכתה ללמוד. שהיה
 בה דניאל כתיב (דניאל
 ח) ואני בשושן הבירה
 אשר בעילם המדינה. וכן
 מרדכי, ולא היו דורס
 עוסקים בתורה ולא זכו
 אלו החכמים ללמד. כאלו
 לא היה להם שדים להניק
 אצל בבל זכתה ללמד
 כתיב עזרא ח י הכין
 לבני לדרוש את מרת
 ה' ולעשות וללמד בשראל
 חק ומשפט (קדושו טו:
 וכשי' סנהדרין כד.) אני
 חומה זו כנסת ישראל.
 כולם שון לענין חומה
 ועליון לענין מלכות
 עזריה טכנס (כ"ב ח.)
 שנתבאר באותו הפרק.
 כימי אותם המלכים, עוה"ה
 יומם אמו וחוקיה, בארבעה
 נביאים הללו כתיב קן, מון
 ממיכה שלה היה כימי
 עוה"ה, אצל היה כימי יומם
 אמו וחוקיה (שם יט.).

רבינו חננאל

האשה שהיא בבית בעלה
 שחט עליה אביה שחט
 עליה בעלה כ"ו. כיון
 ששינוי האכל במקום
 שרצה. דייקין מינה
 דיש ברירה, וכאלו נהבד
 כי מעת שחיתת הפסח
 בזה נמנית. ושנין מאי
 ממקום שהיא רוצה בשעת
 שחטה. ורמינן עליה
 האשה רגל ראשון משל
 אביה, ואם תאמר ממקום
 שרוצה בשעת שחיתה מה
 לי אביה מה לי בעלה.
 ושנין הא מתינתא ברדופה
 וכו' יוחנן דאמר מאי
 דכתיב או היותו בעינו
 כמוצאת שלום, כמה
 שצמחצאת שלימה בבית
 חמיה ורדופה לילך להגיד
 שבחה בבית אביה, בודאי
 בשל אביה רוצה. אבל
 מכאן ואילך ממי שהיא
 רוצה בשעת שחיתה. אמר
 רבי יוחנן זו עילם
 שזכתה ללמוד ולא [אכתה]
 ללמד. כימי עוה"ה מלך
 יהודה נתבאר ארבעה
 נביאים הושע ישעיה עמוס
 ומיכה. גדול שבכולן
 הושע שנאמר תחלת דבר
 ה' בהושע תחלה לארבעה
 נביאים באותו הפרק כ"ו.

האשה. האכל משל בעלה. דמסתמא דעתה לימנות על של
 בעלה כל זמן שלא פירשה שיהא דעתה בשל אביה: רגל
הראשון. כך דרך הנשואות ללכת לבית אביהן רגל הראשון שאחר
 הנשואין: **האכל ממקום שהיא רוצה.** ובגמרא מוקי לה כשאינה

האשה *בזמן שהיא בבית בעלה שחט עליה בעלה ושחט עליה אביה תאכל משל בעלה הלכה רגל ראשון לעשות בבית אביה שחט עליה אביה ושחט עליה בעלה תאכל במקום שהיא רוצה יתום ששחטו עליו אפוטרופסין יאכל במקום שהוא רוצה יעבד של שני שותפין לא יאכל משל שניהן ימי שחציו עבד וחציו בן חורין לא יאכל משל רבו: **גמ'** שמעת מינה *יש ברירה מאי ירוצה בשעת שחיתה ורמינהו *האשה רגל הראשון אוכלת משל אביה מכאן ואילך רוצה אוכלת משל אביה רוצה משל בעלה לא קשיא כאן ברדופה לילך כאן בשאינה רדופה דכתיב י' או הייתי בעיניו כמוצאת שלום *ו"א ר' יוחנן ככלה שנמצאת שלימה בבית חמיה ורדופה לילך להגיד שבחה בבית אביה *כדכתיב ו' והיה ביום ההוא נאם ה' תקראי אישי ולא תקראי לי עוד בעלי אמר רבי יוחנן ככלה בבית חמיה ולא ככלה בבית אביה *אחות לנו קטנה ושדים אין לה *א"ר יוחנן זו עילם שזכתה ללמוד ולא זכתה ללמד *אני חומה ושרי כמגדלות *אמר רבי יוחנן אני חומה זו תורה ושרי כמגדלות אלו כנסת ישראל ושרי כמגדלות אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב מאי דכתיב *אשר בנינו כנטיעים מגודלים בעעוריהם בנותינו כוויית מחוטבות תבנית היכל אשר בנינו כנטיעים אלו בחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא בנותינו כוויית אלו בתולות ישראל שאוגדות פתחיהן לבעליהן וכן הוא אומר *ומלאו כמזרק כוויית מזבח איבעית אימא מהכא *מווינו מלאים מפיקים מון אל זן מחוטבות תבנית היכל אלו ואלו מעלה עליהן הכתוב כאילו נבנה היכל בימיהן: *דבר ה' אשר היה אל הושע וגו' בימי עוה"ה יותם אחו יחזקיה

האשה. מאי רוצה בשעת שחיתה. ודווקא ציררה בשעת שחיתה אצל לא ציררה אינה אוכלת לא משל זה ולא משל זה אצל צרישא אפילו סתמא אוכלת משל בעלה: **כאן ברדופה כאן בשאינה רדופה.** אור"ת דכל נשים רדופות הן להגיד צבית אביהן כשנמצאו שלימות צבית חמיהן והשתא מוקי מתני' שצאינה רדופה כגון שצרגל הראשון שאחר חופה לא הלכה לבית אביה ומיירי מתני' צרגל שני לחופתה והוא ראשון להליכה שצרגל שלפניו לא הלכה הלכך כיון שאינה רדופה ספק הוא לשמא גס צוה לא תלך וצריכה לצרר אי נמי מתניתינן מיירי צרגל ראשון לחופתה ואינה רדופה לפי שמיירי שצבר קודם הרגל הגידה שצחה צבית אביה ולכך הוי ספק *אף צרגל ראשון ורישא דקמני תאלל משל בעלה צרגל שני להליכתה שצבר היתה צבית אביה צרגל שלפניו וצרייתא צרדופה צרגל הראשון לחופתה ולהליכתה *דדאי דעתה צביל אביה דהיא רדופה להגיד שצחה שנמצאת שלימה ומכאן ואילך דקמני היינו צרגל שני ועדיין לא הגידה שצחה דלא הוא ספק והלכה דקמני צמתיתינן לאו דוקא דאי דוקא כבר גילתה דעתה שרוצה בשל אביה א"י אפילו הלכה כל זמן שלא ציררה ספק הוא אצל הלכה לעשות לא גרס ואז גרס *ל' דלעשות לאו דווקא והשתא אמי שפיר הא דגרס דכתיב או הייתי צעיני כמולאת שלום וגו' וגרס נמי וא"ר יוחנן דמייתי ראייה דסתם כלה רדופה להגיד שצחה: **כוויית מזבת.** מה להלן דס אף כאן דס נדום: **בימי עוה"ה.** נמצאו ד' נביאים אע"ג דצמיכה לא כתיב ביה עוה"ה אלא כימי יותם אחו יחזקיהו מ"מ כיון דכתיב קרא סתם י"ל שצמחלת מלכות יותם נתנבל ואז היה עדיין עוה"ה מי אלא שנמנע ומלך יותם צנו מחמיו צימיו: **אמר** *או הקב"ה *הושע. ממה שאמר לו לקחת אשת זנונים דריש שסתמא כך אמר לו וכן השיבו: יזרעאל

*מלך יהודה בפרק אחד נתבאר ד' נביאים וגדול שבכולן הושע שנאמר *תחלת דבר ה' בהושע *וכי בהושע דבר תחלה והלא ממושה עד הושע כמה נביאים א"ר יוחנן תחלה לארבעה נביאים שנתבאר באותו הפרק ואלו הן הושע ישעיה עמוס ומיכה אמר לו הקדוש ברוך הוא להושע בניך חטאו והיה לו לומר בניך הם בני חנוניך הם בני אברהם יצחק ויעקב גלגל רחמיך עליהן לא דיו שלא אמר כך אלא אמר לפניו רבש"ע כל העולם שלך הוא העבירים באומה אחרת אמר הקב"ה מה אעשה לזקן זה אומר לו לך וקח אשה זונה והוליד לך בנים זנונים ואחר כך אומר לו שלחה מעל פניך אם הוא יכול לשלוח אף אני אשלח את ישראל שנא' *ויאמר ה' אל הושע לך קח לך אשת זנונים וילדי זנונים וכתוב *וילך ויקח את גומר בת דבליים גומר רב שהכל גומרים בה בת דבליים

אזשי * כדריש לקמיה: ארבעה נביאים. לקמיה מפרש להו ובכולהו כח צה"ס כימי עוה"ה יותם אחו יחזקיה שכולן החלו להינבא כימי עוה"ה וקיפחו חיי ארבעה מלכים: לא דיו שלא אמר כן. אתה למד ממה שאמר לו הקדוש ברוך הוא קח לך אשת זנונים ולא אמר כן לנביא אחר: (מלאכי כאן הגה"ה מלשון רבינו ארבעה נביאים כולהו כתיב צהו כימי עוה"ה צר ממיכה דכתיב ביה יותם אחו יחזקיהו ובעמוס לא כתיב אלא עוה"ה ומיכה כימי נתנבל אלא שצבר נתנע ויומם צנו שופט על הארץ לפיכך לא נקרא על שמו אצל שלשה היו קודם שנלטרע בעמוס ואז נאמר שנתיס לפני הרעש וישעיה ציוס הרעש דכתיב (ישעיה ו) וינועו אמות הספים שרעשו עליונים לשורפו ותחמוסין לצולעו כמשפט קרח ועדמו שערערו על הכהונה ואותו היום נתנגע הושע קודם לכולן): הכי גרסינן אומר לו קח לך אשת זנונים ואח"כ אומר לו שצחה: וילדי זנונים. שתלך לך צניס זנונים ספק שלך ספק של אחרים: גומרינן צה. ציאתם ותאוות לבס: צבליס